

skal derimod, naar vi nu skulle ind paa Redaktionen, tillade mig at hense, om det kan være til nogen Glæde, at der i en Fabrik er et forsvarligt Uhr, hvorefter de nævnte Tider bestemmes. Ved hver større Fabrik, som omfatter et større Komplex af Bygninger, hvad Glæde vil det der være til, at der i en Afdeling af Fabrikken er et Uhr? Skulde det nytte Noget, saa maatte der være et Uhr i hver Arbeidsfal, thi at der er et Uhr i et af Lokalerne, kan virkelig ikke gavn dem, som ikke ere i det Fabriklokale. Men hele Sagen betyder ikke Noget; Folk vide meget godt omkring i Fabrikerne, hvad Kløften er slaaet; det faae de at vide paa mange Maader, ved Fernbanepibninger og ved de Signalpibninger, som foregaa i alle Fabriker, hvor der anvendes Damp, og som nu høres over hele Byen, siden man har faaet de mange Fabrikkanleg. Sætter Arbeidsstilsynet særdeles Pris derpaa, saa aabnes der for det igjennem Bestemmelserne i § 23 fuld Udgang til at sige: Vi finde det nødvendigt, at der gives Signal paa den og den Maade om Arbeidstidens Begyndelse og Ophør; men det opnaas sandelig ikke ved, at der er et forsvarligt Uhr i et eller andet Punkt paa Fabrikken, som kun en ringe Del af Folkene se.

Jeg skal ikke opholde det ærede Thing videre med at omtale § 7. Jeg tror, at, hvor man forud veed, at den Regel, der indeholdes i Lovforslaget, kun ganske undtagelsesvis kan blive fulgt, er det bedst, at man ikke giver nogen Regel. Med Hensyn til Moralitetsvæggene, da skal jeg ikke nærmere gaa ind derpaa; der kunde siges overmaade interessante Ting derom. — Spv. § 8 angaar, maa jeg blot sige, at Udvalget har forstaaet Slutningen af Paragrafens første Stykke „i alt Fald udover visse Timer daglig“, som om det indeholdt en Indskrænkning i den Bemyndigelse, som Ministeren skulde have til at kunne forebygge Saadant. Det er muligt, at det er en Misforstaaelse, og Udvalget lægger naturligvis ikke Vægt paa, enten det staar der eller ikke, det er kun for at imødekomme den Løfte, som vi ønske gjennemført i § 8, nemlig at den Myndighed, som vi fandt det nødvendigt for Ministeren at have, burde være tilstede i fuld Maade. Jeg erkjender ganske vist, at det for Ministeren kunde være behageligere og bekvemmere at have ved Lovfastsatte Grændser, indenfor hvilke Indrømmelser kunde gives; men jeg tror paa den anden Side, at den høitærede Indenrigsminister, naar Loven skal anvendes, vilde finde, at det var ham en Ulempe, at han i enkelte Tilfælde var bunden til de Bestemmelser, som Loven indeholder om Begrændsning. — Jeg maa bede undskyldte, jeg glemt for Bemærkningerne til § 6; jeg vil i den Henseende erklære, at jeg skulde være fuldstændig enig i, at man gav en Lov, der forbød saavel i Fabrikerne som i Værkstederne at arbejde om Søn- og Helligdagene, jeg vilde ønske

der var en saadan Lov; det vilde være meget gavnligt, men vi have nu ikke nogen saadan. Den nuværende ved Lov hjemlede Tilstand er den, at Arbeide i Fabriker og Værksteder, som ikke foraarfager nogen Ulempe eller Larm paa Gaden, er fuldstændig fri. Det er altsaa ikke en Legalisering af en Tilstand, man vil fremkalde, ved at sige, at de unge Mennesker maa arbejde paa Søndage og Helligdage i Fabrikerne; thi den Tilstand er allerede legal. Nu er det kun Spørgsmaal om, hvorvidt det ikke vil være til Glæde for de unge Mennesker selv, det vil sige til Tab for de unge Mennesker selv, om det forbydes dem at arbejde om Søn- og Helligdage. Dertil vil jeg sige: Jeg tror, det ofte vil være Tilfældet, navnlig lige over for Affordarbeide, hvor det vil føles som et Savn, som en Uret mod de unge Mennesker, dersom de ikke kunne beskæftige sig med saadant Arbeide. Det er jo desuden kun et indskrænket Omfang, som denne Lov har. Man vil dog ikke, selv om man siger, at unge Mennesker ikke maa arbejde paa disse Arbeidsteder, i det Hele taget kunne ramme Søndags- og Helligdagsarbeide ad denne Vej. Jeg tror altsaa, at, medens jeg ganske skulde tiltræde et Forslag om, at Helligdagsanordningen virkelig til den Gylldighed, at det blev en Hviledag og en Dag, der skulde helligholdes, den nuværende Lovgivning paa ingen Maade er saaledes, og det vil naturligvis vække den højeste Grad af Meningsforskjel og den højeste Grad af Modstand, dersom man vil søge at gjøre et saadant Forslag. — Maatte jeg ikke blot endnu sige til den ærede Indenrigsminister, at jeg forstaa Loven saaledes, at den ærede Minister uden Hensyn til Bestemmelsen i § 1 har fuld Myndighed til at forbyde unge Menneskers Anvendelse til Arbeide, hvorved deres Sundhed i særlig Grad kan lide, altsaa at Indenrigsministeren ingenlunde ved Bestemmelserne i § 1 er hindret i at kunne gribe ind i et hvilket som helst Arbeidssted, hvor der anvendes unge Mennesker paa saadan Maade, at deres Sundhed derved er udsat for Fare. Hvis det ikke er Meningen, vil jeg i det Mindste selv søge at stille et Forslag til 3die Behandling, hvorved en saadan Myndighed gives; thi det forekommer mig, at det vilde være en overordentlig Mangel i vor Lovgivning, dersom der ikke skulde være Noget, der havde Myndighed til at forbyde Anvendelsen af Personer til Arbeide, hvorved de ligefrem blive forgiftede. Det kan jeg ikke tro, vilde være vigtigt, og dersom jeg altsaa har misforstaaet Loven saaledes, at dens Anvendelse ogsaa i denne Henseende kun er gjældende for de Steder, som § 1 nævner, trænger den ganske vist til en Udvidelse; men jeg vil dog sige, at, fordi § 1 indskrænker det Offentliges Tilsyn til de Steder, som i Paragrafen ere nævnte, følger deraf paa ingen mulig Maade, at Indenrigsministeren ikke kan have Myndighed ogsaa paa andre Steder end de, der ere underkastede det Offentliges Tilsyn. Naar han erfarer